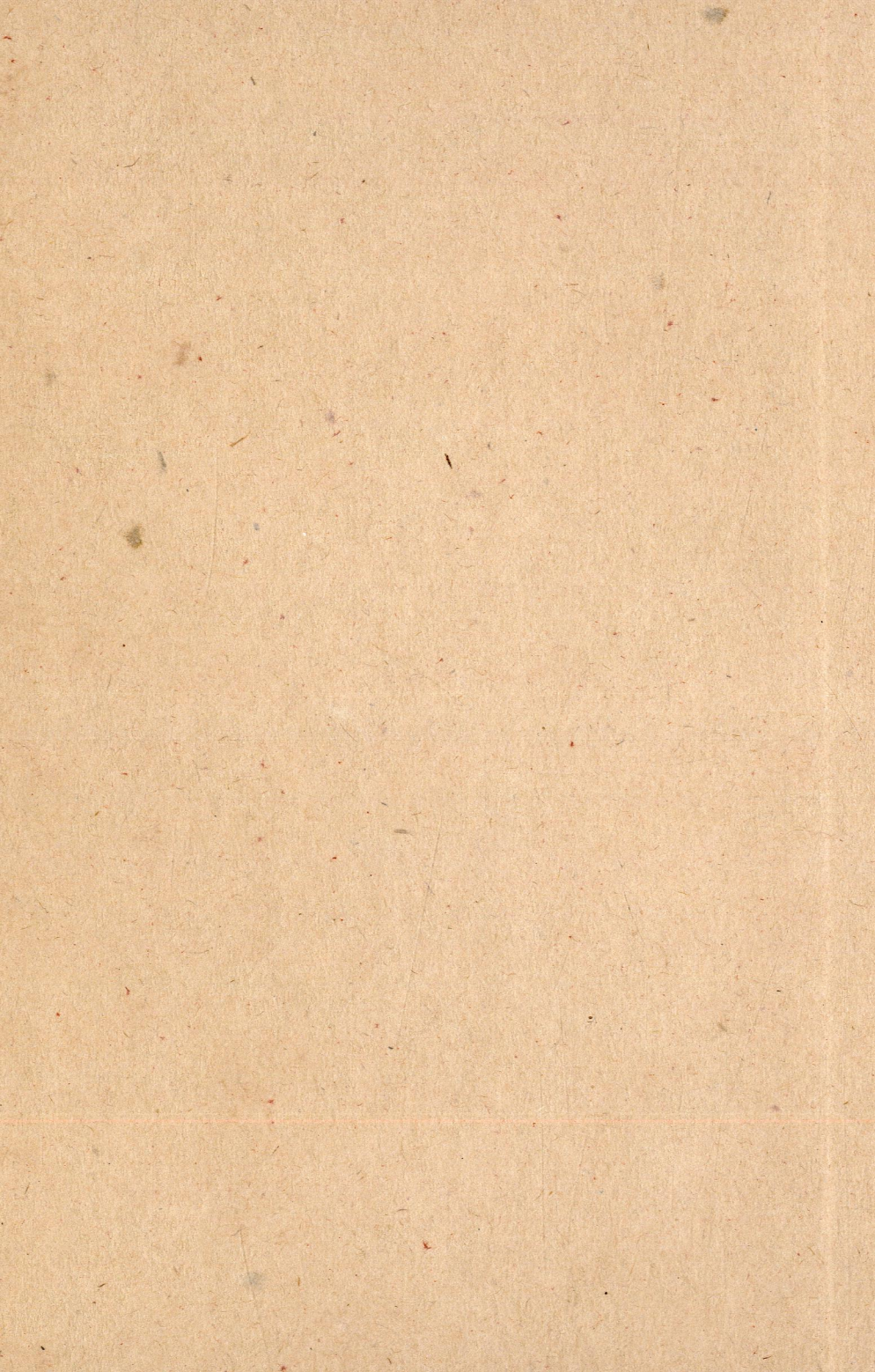

50562

10.248

Львівська
наукова бібліотека
УРСР

З пограничної українсько-московської переписки 1649—1651 р.

Подав *Іван Крип'якевич*.

До зносин пограничних українських урядів з московськими воєводами за гетьманства Богдана Хмельницького опубліковано в Актах Южной и Западной Росії т. III цілу низку листів різних прикордонних полковників, сотників і отаманів¹⁾. До сеї збірки додаємо тут сім невиданих дотепер листів, що переходили в оригіналах Білгородського столу в московському Архиві Міністерства Юстиції.

Зміст листів такий. Роменський городовий отаман Юрій в листі до недригайлівського воєводи 11 мая 1649 р. повідомляє про ув'язнення злодія, що покрав коні „Москалів“, що приїхали до Ромна на ярмарок зза кордону; інтересний тут термін „перейма“ на означення заплати тому, хто перейняв коні від злодія (ч. 1). Полтавський наказний полковник Іван Іскренко 30 серпня 1649 р. передає волнівському воєводі вісти про похід Татар (ч. 2). Полтавський полковник Мартин Пушкар 5 червня 1650 р. відповідає білгородському воєводі в справі видачі якогось зло-

¹⁾ Юрко Годун сотник і Леон Іванович отаман глухівський 7/VII 1648, Акты ЮЗР т. III ч. 216; Михно Васкович, опішнянський отаман, 9/VI 1649, ч. 257; Васцько Горбина, конотопський городовий отаман, 19/VIII 1649, ч. 269; Семен Ширай, почепський війт і отаман 24/XI 1648, Акты ЮЗР т. III доповнення ч. 17; Семен Ширай 10/II 1649, тут же ч. 24; Тимотей Степанович, константинівський сотник 21/II 1649, ч. 32; Крисько Прокопович, сотник, 6/III 1649, ч. 43; Іван Скиба, вепринський отаман, 14/VI 1649, ч. 49; Юско Паскевич і Андрій Кульга з Новгорода Сіверського, 5/IV 1649, ч. 52; Микола Гулановський (чи Тулановський), почепський сотник, 18/IV 1648, ч. 53; Семен Білий, глухівський городовий отаман, 7/V 1649, ч. 54; Іван Никифорович, погарський намісник, 26/V 1649, ч. 59; Степан Окіпа, полковник і Микола Гулановський, сотник почепський, 30/V 1649, ч. 61; Петро, городовий краснянський отаман, 9/VI 1649, ч. 63; Микола Гулановський, сотник і Семен Ширай, війт почепський, 11/VI 1649, ч. 65; Прокіп Шумейко, полковник ніжинський, 21/VII 1649, ч. 71; Мартин Небаба, борзенський полковник, 25/X 1649, ч. 85.

дія „Москаля“, — полковник не може вирішити справи без приказу гетьмана (ч. 3). Чернігівський наказний полковник Іван Шохів в листах з 23 і 26 мая 1651 р. переговорює з брянським воєводою про дозвіл козацьким послам перейти з Почепа через брянський уїзд до Рославля. В цих листах слідні особливости чернігівського діалекту: „вуйско“, „полкувник“, „хрестяну“, „козаку“, „при туй границѣ“, „бюм чоломъ“ і под. (ч. 4, 5). Миргородський наказний полковник Михайло Ратченко в листі з 20 червня 1651 р. і полтавський наказний полковник Петраш Яковенко 29 червня 1651 р. передають каменівському воєводі вісти про татарські війська (ч. 6, 7).

Листи пограничних старшин звертають увагу своєю зверхньою канцелярійною формою. Всі вони складані на один зразок, — писарі мали перед собою готові формулярі, з докладною титулятурою своєї влади й адресата. Для прикладу: „Наяснѣшого Великого Государя Яна Казимера, Божиєю Милостю Короля Полского... от Івана Шохова, полкувника наказного из Повку Чернѣговского... Божиєю Милостю Великого Государя... Алексея Михайловича... в городъ Бранскъ до Стольника и Воеводы“... Ця титулятура, подана тут в скороченню, є в листах дуже довга, займає звичайно пів сторінки. Без сумніву козацька канцелярія перейняла тут зразки, що вживалися перед 1648 р. Ся справа має свою невелику історію, над якою треба тут спинитися.

Формулярі переписки між польською річпосполитою і московською державою складено у переговорах, що велися про пограничні справи в 1646—1647 р. Тодіж вислано до польських пограничних урядів на московському кордоні відповідні пояснення — „грамоти з написанням наших королівських і великого государя царя московського титулів, як і від котрих людей має бути писано в сторону московську, — тому що немало грамот... з похибками, часом з прибильшенням нашого, часом зі зменшенням титулу царя його милости, на Москві знаходиться і перед вельможним каштеляном київським (Адамом Киселем), великим послом нашим за найбільшу непристойність і зрушення вічного покою були обявлені і виговорювані“. Пізніше в друге циркулярем з 27 листопада 1647 р. король напминав, „щоби ніякі урядовці ні в якѣм ділі не сміли писати непристойно до воєвод і ні до кого иншого в московську державу, але щоби городничі, старости, державці, капітани і намістники в городах до московських воєвод і инших урядовців грамоти від себе давали, пишучи титули наші і царські з увагою, без прибильшення й уменшення,

сими словами: „Найяснійшого і великого Володислава IV, Божою милістю Короля Польського, Великого Князя Литовського і інших, — від кого саме, — Божою милістю Великого Князя Алексія Михайловича, всієї Руси самодержця і інших многих государств государя і обладателя“; а як що до боярина або окольничого, писати: „великому боярину господину“, до якого саме буде; а думним людям і воєводам писати тільки: „господину“¹⁾. Та польські уряди, не вважаючи на королівські вказівки, не дуже пильнували приписаних формул і викликали гіркі докори московської бюрократії, що „о чести великого государя его царского величества... пишуть неостерегательно“²⁾.

Колиж почалася переписка козацьких урядів з московськими пограничними воєводами, ся офіційльна титулятура уживалася ще менше. Сам Богдан Хмельницький в перших листах до воєвод пише просто: „Вельможний пане Замятня Оедоровичь, столникъ и воєвода сѣвскій“... а навіть до царя відноситься з звичайним привітанням: „Наяснѣйшій, вельможный и преславный царь московскій, а нашъ многомилостивый государь и добродѣй“³⁾. Можна уявити собі, яке згіршення викликали такі письма в Москві! Але на ці неформальности покищо не реаговано, виступ Хмельницького був такий несподіваний, його сили такі грізні, що український гетьман міг писати, як хотів, „неостерегательно“, — і діставав з Москви чемні відповіді⁴⁾. Щойно пізнійше, коли вже склалися ближчі відносини між Запорозьким Військом та Московщиною, московські бояре домагаються, щоби українська канцелярія вернулася до давніх форм переписки й особливо пильнувала титулятури царського імені. Маємо на се характеристичний приклад. Конотопський городовий отаман Василь Горбина 19 серпня 1649 р. писав до путивльського воєводи про пограничні непорозуміння і почав лист такими словами: „Намъ велце ласкавый его царского величества воєводѣ путивльскому Семіонѣ Прохоровычѣ! Здравоя доброго и щасливого поваженя отъ Господа Бога вмс. зычу не иначе тилко, яко сами собѣ“⁵⁾. Путивльські воєводи відіслали се письмо отамана гетьманові

1) Акты ЮЗРосіи т. III ч. 95 (московський переклад).

2) Письмо боярина Ал. Трубецького і ин. до Адама Кисіля 15/III 1647 р.; Акты ЮЗР т. III ч. 160.

3) Акты ЮЗР т. III ч. 197, 198.

4) Нпр. відповідь хотимжеського воєводи, складена в Москві, на письмо Хмельницького без титулів. Акты ЮЗР т. III ч. 223.

5) Акты ЮЗР III ч. 269.

з дуже різким листом (21 серпня 1649 р.): „въ началѣ въ томъ листу титла и имянованья великого государя нашего царя и великого князя Алексѣя Михайловича, всея Руси самодержца и многихъ государствъ государя и облаадателя, его царьского величества — не написано“, а в самому листі царське ім'я написано „непопригожу — послѣ имянь нашихъ, и не по его царьского величества достоинству и не сполна и не по посольскому договору и вѣчному докончанью“... Воєводи ждали конотопському отаману „учинить наказанье большое, чтобъ инымъ впередъ не повадно было такъ дѣлать и именованья царьского величества писать не сполна и не попригожу“... Ждали, щоби гетьман приказав полковникам, сотникам, городовим отаманам і всяким урядовцям писати повні титули царя „и его царского величества честь велѣтъ остерегать и писать велѣтъ справчиво“¹⁾. Богдан Хмельницький відписав на сі домагання просто і коротко (9 вересня 1649 р.): „Рачишь вашмость писати до насъ, ускаржаючися на отамана городского конотопского Васка Горбина, же онъ въ начали листу и именованья великого господаря царя и всея Руси самодержцы, до вашмости пишучи, не именовалъ... Теды мы о тоє просимо, абы, же тотъ отаманъ тителъ всѣхъ въ листѣ его царского величества не именовалъ, вашмость за зле не имѣлъ, бо есть чоловѣкъ простый и неписьменный“...²⁾ На жаданнє, щоби всі письма писано з повними царськими титулами, гетьман не відповів ні словом, — немов зігнував се домагання. Але в дійсности бюрократичні вимагання Москви сповнювалися: сам гетьман у своїх письмах до Москви і до воєвод, переходить на церемоніальну титулятуру, в його сліди ідуть теж нижчі козацькі уряди.

Але на далеких окраїнах, де не було вправних писарів, в титулах володарів роблено різні довільні зміни, так що в кожному листі є свої окреміности. Основним принципом в цій пограничній кореспонденції було зачинати листи від імени короля. Звичайно королівське ім'я кладено в другім відмінку: „Наяснѣшого Великого Государя Яна Казимера... от Івана Шохова, Полкувника“... (ч. 4) — але часом виступав перший відмінок: „Божиею Милостию Казимер Пятый, Корол Полский, Великий Княз Литовский“... (ч. 2) — так що це читалося немов письмо самого короля, і що йно дальше виходило, що листи пише отаман... Деколи по імени

1) Акты ЮЗР т. III ч. 270.

2) Акты ЮЗР т. III, ч. 276.

короля ставлено імя гетьмана „Обладателя Великаго Богдана Хмелницкого, Гетмана Войска Его Королевские Милости Запорозкого“ (ч. 2). Але є ряд листів, в яких король не згадується цілком, а є саме тільки гетьманське імя. В листі роменського отамана 1649 р. гетьманський титул є ще дуже простий: „Его Милости Пана Богдана Хмелницкого, Гетмана Войска... Запорозкого“ (ч. 1). Але в листах полковників 1651 р. гетьман титулується немов монарх: „Божию Милостию Великаго Богдана Хмелницкого, Гетмана Войска Запорозкого“... (ч. 7) і „Божиею Милостию Великаго Государя Богдана Хмелницкого“ (ч. 6)... Це „Божиею Милостию“ стрічаємо рівночасно в листах наказних полковників миргородського і полтавського, — отже не був це тільки стилістичний недогляд одної полкової канцелярії, а свідоме звеличання гетьманського титулу.

До листів прибivano все печать, — але ніде не стрічаємо урядових полкових печатей, а тільки особисті печатки полковників. Не маємо матеріялу на це, щоби ствердити, чи тоді ще полкові канцелярії не мали своїх печатей, — чи може в закордонній переписці їх не уживано; може не стрічаємо полкових печатей й тому, що більшість наших листів писали наказні полковники, — може печать мав при собі дійсний полковник (але й полковник Мартин Пушкар не вживає урядової печати, а свою особисту). Подаю тут факсиміле п'ятох печаток, зарисовані з оригіналів: 1. Юрія, роменського городового отамана, 1649 р. 2. Мартина Пушкаря, полтавського полковника, 1650 р. 3. Івана Шохова, чернігівського наказного полковника 1651 р. 4. Петраша Яковенка, полтавського наказного полковника 1651 р. 5. Михайла Ратченка, миргородського наказного полковника 1651 р.

1

2

3

4

5

ПЕРЕПИСКА.

1.

1649, 11 мая, Ромен. Юрій, роменський городовий отаман, до Дмитра Івановича Кириєва, недригайлівського воеводи.

Его Милости Пана Богъдана Хмелницкого, Гетмана Войска Короля Его Милости Запорозского, Божию милостию великого Государя, Царя і Великого Князя Алексея Михайловича и въся Руси Самодержца и многих государствъ Государя и Обладателя, Его Царского Величества, аз Юрий атаманъ городовий руменъский, — пишу я до тебе, Дмитрие Иванович Кириевъ, воеводо недригайловъский, через ваших Москалей Ивашъка и Степашка из Устрелца¹⁾, которыи в нас были в городе нашем на ярмарку, теды все ихъ вашъ воръ лошада кобыл побрал и с тими лошадами побежал; теды ехал человѣкъ з Миргорода, Ониско, козак константиновский, поймал его, того вора, з лошадами, привел ихъ до нашего города, а тии Москале не нашли его, побегали его шукат, а я тут в городе своем трибарил его, далем его до меского до вязеня, а тому Онисковѣ давал таляров два; онъ не взял, хотѣлъ коня взят, а тепер списал себе лист на мене, поехал до пана полковника. А сии Москале скоро приехали, я им отдал кони, а оны тилко перейми дали таляровъ два, а що я ихъ стравовалъ, дали воровъ два, а теи пращи не вѣдаю, што оны отратили во городех ездя, шукаючи вора, а вор [у] нас был. Теды я тут не чинил з того вора жадной справедливости, отсилаю до тебе и до змове твоеи. Притом буд здоров и живи со мѣною по дружкии. Писан в Ромнѣ року божого *Хмѣ мця мая ѧ дня.

Юрий атаман городовий руменский низко челом бю.

Адреса: В Недригайлов Дмитрию Івановичу Кириевъ.

Архив Міністерства Юстиції в Москві, Білгородський стол, ст. 270 с. 251 (оригінал) і 252—3 (московська копія). Оригінал писаний одною рукою. Печатка див. ч. 1.

2.

1649, 30 серпня, Полтава. Іван Іскренко, наказний полтавський полковник, до Федора Юрієвича, воеводи г. Вольного.

Божиєю милостию Казимер Пятый. Корол Полский, Великий Княз Литовский, Руский, Пруский, Жомойдский, Мазовецкий, Вифлянтский, Шведский, Годский, Вандальский дедичный и прочая, и Обладателя Великаго Богдана Хмелницкого, Гетмана Войска Его Королевъ[ские] Милости Запорозкого, от мене Ивана Искренка, Полковъника Наказнаго зо всѣмъ Товариствомъ Полтавскимъ.

Божиєю Милостию великаго Государя, Царя и Великаго Князя Алексея Михайловича [всея] Руси Самодержъца и многих

¹⁾ Нечитке; в копії: истрелца.

господарствъ Господаря и Обладателя, Его Царского Величества въ город Волной Воеводѣ Феодору Юрьевичу.

Писал ты Воевода и къ Кирияку Кудыновичу, Полковъ[нику Ми]ргородскому грамоту через Иякова Пшеничного из товарыши его, [которые]е изблудивши из путя, приехали до Полтавы и спрощували меня вести всякие про царя и царевича и про бѣлогородские орды и про Нагай меншой и болшой, гдѣ оны и не чают ли у вусударскую землю ити и на которые города. Теды я, не хотячи ихъ отпустить дармо, казалем грамоту имъ написати, а в грамотѣ ознанити, же примѣре ис крулем Казымером и з Речю Посполитою и с санаторством немашь примѣря. Цар и царевые и бѣлогородские орды и малой Нагай и болшой и Калмыки теды еще в нашей землѣ ест, мы и сами не знаем, куды обернутся, бо юж набралися ясиря, так розумѣю, же не пойдут у вусудареву землю; тылко я вас не обнадеживаю в том, сами бережится. И тую грамоту, которая и к Кирияку Кудыновичу писана, теды я его не отпечатовал и к тобѣ, воевода, отсылаю през Якова Пшеничного. А мы межи собою живем по дружезку и в любви доброй; а за тым тебе Господу Богу поручаю. Писано в Полтаве августа 1 року 1650. Тебѣ Воевода Феодор Юревич всего добра зычливый.

Иван Искренко, Полковник Наказный Полтавский рукою.

Адреса: Божию милостию Казимер пятый, Корол Полский, Великий Князь Литовский, Русский, Прусский, Жомодский, Мазовецкий, Вифлянтский, Годский, Вандальский Воеводѣ Феодоровичу Юревичу в город Волной отдати належит.

Архив Мін. Юстиції в Москві, Білгородський стол., ст. 297, к. 130 (оригінал) і 127—129 (московська копія). Оригінал писаний одною рукою, з одного боку знищений, реконструкція з копії.

3.

1650, 5 червня, Полтава. Мартин Пушкар, полтавський полковник до князя Івана Петровича Пронського, білгородського воеводи.

Наяснѣйшого, великого государя Яна Казимера Пятого Короля Полского, великого князя литовского и иных Его Кор. Величества.

Божею милостию Великого Государя, Царя і Великого Князя Алексѣя Михайловѣча всея Росыи Самодержца и многих государствъ Государя и Обладателя, Его Царского Величества, в Бѣлогород Столнїку і Воеводе Бѣлогородскому, Князю Івану Петровичу Пронскому от Мартина Пушкара, Полковника Полтавского, со всѣм Воиском Запорозким.

Прислал ты ко мнѣ, Воевода, в Полтаву станічного голову, Епіфана с товарищи для сыску Москаля Мишка, што збежал з Бѣлогорода, воровство здѣлавши; ест у нас той Москал Мишко, але я не могу без розказаня Его Милости Пана Гетмана выдат; если грамота од Его Милости Пана Гетмана до

мене будет, а я его зараз выдам. А твою грамоту, Воевода, я прочитавши, зараз до Пана Гетмана одсылаю, што мнѣ за одписка про того Москаля придет. А мы с вами мирно жит хочем. При том тебе, Воевода, Господу Богу поручаю. С Полтавы ٤ юня року *ахн.

Тобѣ Воеводѣ всего добра зычливый приятел,

Мартин Пушкар, Полковник Войска Его Кр. Мл. Запорозкого Полтавский рукою.

Адреса: Столнику і воеводе бѣлогородскому, Князю Петровѣ Ивановичу Пронскому подати.

Архив Мін. Юстиції в Москві, Білгородський стол., ст. 297, к. 152 (оригінал) і 150—151 (московська копія). Оригінал на тіваркуші, писаний одною рукою. Печать відбита, невиразно, див. ч. 2.

4.

1651, 23 мая, Почеп. Іван Шохів, чернігівський наказний полковник до князя Данила Степановича Великого Гагина, брянського воеводи.

Наяснѣшого Великого Государя Яна Казимера, Божиєю Милостю Короля Полского и Великого Князя Литовского и иных его Королевского Величества от Івана Шохова, Полкувника Наказного из Повку Чернѣговского высланого на Сивер из Войска Запорозкого.

Божиєю Милостю Великого Государя, Царя и Великого Князя Алексея Михайловича, всея Росии Самодержця и многих государств Государя и Обладателя, Его Царского Величества, пишу грамоту в городъ Бранскъ до Столника и Воеводы Бранского, Князю Данилию Степанову Великого Гагину, во нынѣшнем во рѣд году дня ٤г мая през товаришов своих, козакув Повку Чернѣговского, на имя Івана Бугая и других из ным из Почепа за рубиж для дѣла любовной милости мирного поселского договору и вѣчного dokonченя из Войском Запорозким, из Его Милостю Богданом Хмельницким Гетманом и всѣм Колом Рѣцкерским, и тобѣ, Столник и Воевода Бранский, Князь Данилий Степанович Великого Гагин, ведле приказу Великого Государя, Царя и Великого Князя Алексея Михайловича, всея Руси Самодержця и многих государств Государя и Обладателя, Его Царского Величества землею по рубѣжемъ препустити до Рославля из вуйскомъ, а ми в Его Царскуй землѣ найменшою крывды на полушку не учиним хрестанум. И повторе просимо со всим войском препустѣти и през тогож Івана во всем отписку дати козакум нашѣм и отписку давшѣ, в цѣлѣ за рубижъ отпустити до всего Войска Запорозкого, що мы за дознаную любов противко Войску отвдячат вынными ся зостанем. Писан в Почепѣ лѣта зрѣд году дня кѣ мая.

Мы во всем зычливии из Войскомъ Запорозким,

Іван Шохов, Полкувникъ Наказный, высланный от Его М. П. Мартина Небабы, Полкувника Чернѣговского рукою власною.

Адреса: Столнику и воеводѣ князю Данилию Степанову Великого Гагина в Город Бранскѣ.

Архив Мін. Юстиції в Москві, Білгородський стол., ст. 323, к. 470. Оригінал писаний одною рукою. Слід печатки: чотирикутник 17×16 мм. зі зрізаними рогами.

5.

1651, 26 мая, під Ішовом. Іван Шохів, чернигівський наказний полковник, до князя Данила Степановича Великого Гагина, брянського воеводи.

Наяснѣшого Великого Государя Яна Казимера Божиєю Милостию Короля Полского і Великого Князя Литовского и иных Его Королевско[го] Величества от Івана Матевича Шохова, Полковника Наказного, высланого от Его М. Пана Мартина Небабы из Повку Чернѣговско[го] из Войска Запорозкого на пограниче на Сивер на залогу.

Божиєю Милостию Великого Государя, Царя і Великого Князя Алексѣя Михайловича, всея Рvси Самодержця і многих государств Государя и Обладателя, Его Царского Величества, в город Бранск Столнику и Воеводѣ, Князю Данилу Степановичу Великого Гагину. В нынѣшнем во рнд году мая во день кс прислал ты ко мнѣ за рубиж к табору Михайлу Дмитриевича Семичова да Михайлу Єлиазаревича Похвиснева да Офанася Дмитриевича Тютчева да Порошу Юревича Потресова да и стрелцов с ними для вѣдомости о Вуйску Запорозким, як прудко мает итит до Рославля через рубѣжѣ уиздомѣ бранским. Що мы зо всѣмъ Воиском Запорозким едностайне за любов такую буюм чоломъ, а вашѣмъ хрестяном порубѣзкимъ мы жадной наменшои кривды не учиним, бо у нас заказ ест велик из Войска Запорозкого ссоры і задоры не велѣтъ чинит в Его Царскуй землѣ. Як мы схочем итит до Рославля, то я знат дам во город Бранскѣ тоиж години, як указ будет от Государя нашого Его Милости Пана Богдана Хмелницкого Гетмана из Войска Запорозкого. А при туй грамотѣ моєю Михайлу Дмитриевича Семичова зо всим товариством отпустил вѣгле во Бранск. Из табору под Ішовом лѣта 7371 рнд году мая кс дня.

Адреса: Во город Бранскѣ столнику і воеводѣ князю Даниле Степановичу Великого Гагину отдати.

Архив Мін. Юстиції в Москві, Білгородський ст., ст. 323, к. 471. Оригінал писаний одною рукою, без підпису. Печатка, див. ч. 3.

6.

1651, 20 червня, Миргород. Михайло Ратченко, миргородський наказний полковник, до Федора Юрієвича Арсенєва, каменивського воеводи.

Божиєю Милостию Великого Государя Богдана Хмелницкого, Гетмана Войска Запорозкого от мене Михайла Ратченъка, Полковъника Войска Запорозкого Наказного Миргородского.

Найснѣйшого Божию Милостию Великого Государя, Царя и Великого Князя, Алексѣя Михайловича, всея Руси Самодержца и многих господарствъ Государя и Обладателя, Его Царского Величества тобѣ Феодору Юревичу Арсениеву, Воеводѣ Каменовському.

Пишешъ до мене, щобимъ тобѣ всказал и вѣдомост дал об ордах кримских и ногайских и о всѣхъ. Всказую тобѣ Феодору Юревичу Арсениеву, Воеводе Каменовському, що маю певную вѣдомост из Воиска Запорозкого, що всѣ орди тепер при боку гетманском под Зборовом знайдуются, бо маю и лист от солтана царя кримского, жебимъ тих своеволних, которые по заду малибъ ити, аби у наши краѣ не важилися; а до того и твоѣ посланцѣ сами бачили тѣт лист. А скоро буду мати якую поновку, теди и тобѣ даватиму знати. А в томъ и знову посилай до мене о вѣдомост. У Миргородѣ дня 11 іюня року 1708.

Адреса: Божию Милостию великого государя, царя и великого князя Алексѣя Михайловича всея Руси самодержца и многих господарствъ государя и обладателя Его Царского Величества от мене Михайла Ратченка, полковника наказного миргородского в город Каменый Феодору Юревичу Арсениеву оддати.

Архив Мин. Юстиціи в Москвѣ, білгородський ст. ст. 323, с. 212. Оригінал з нечитким підписом. Печатка, див. ч. 5.

7.

1651, 29 червня, Полтава. Петраш Яковенко, полтавський наказний полковник, до Федора Юрієвича Арсенєва, каменівського воеводи.

Божию Милостию Великого Богдана Хмельницкого, Гетмана Войска Запорозкого и всего Войска, от мене Петраша Яковенка, Полковника за всѣмъ Товариствомъ Полтавским.

Божію Милостию Великого Государя, Царя и Великого Князя Алексѣя Михайловича, всея Росии самодержца и многихъ господарствъ Государя и Обладателя, Его Царского Величества, тобѣ Феодору Юревичу Арсениеву, Воеводѣ Каменовському.

Прислал ты [ко м]нѣ дѣтей боярскихъ с Каменого, Бориса Должикова с товаришы ч[оти]рох чоловѣкъ и с грамотою про вѣсти, про крымские и нагайские воинск[ыя] люде, про царей и царевичей и про всякие орды, гдѣ оны оберега[ют]ся и гдѣ ест. И я тобѣ, Воевода, вѣдомо чиню: цар кримский и орды всѣ при Богдану Хмельницком и при Войску Запорозку, тьлько тысячи три Татарови стоит неподалеку од нас, которых цар кримский и Панъ Гетманъ оставил на потребное дѣло... вас не обезпечаю и рвача татарского, любо ватажки вы остерегайтесь и сторожными будте, жебы тотчас татарски соры... какои вамъ и бездѣлья не учинилъ. То тобѣ, Воевода, ознаймую и тебе спрощую, у вашомъ царствѣ Его Царского Величества кои вѣсти про воинскихъ людей всякихъ, чи немашь и у [вас] на пограничю вѣстей каковых, ест ли, нам давай знат. И не кажы

нашим людем воровѣства чинит, счоб Москалѣ чинили и я вашимъ... и людем вашимъ буду казат всякои дурки подлинною не чинит и вѣсти, каковыя в нас будут, то вам дам знат. А мы межи об[ох] государей великих и межы собою по мирному и вѣчному примирю живѣмъ в любви и в ласце. И Бориса Должыкова с товаришы, чотырохъ человекъ, и с грамотою от нас с Полтавы и къ вам до Каменого с миром отпускаю. При том тебя Господу Богу поручаю. С Полтавы июня кѣ дня року ~~х~~хна.

Тобѣ, Воевода, всего добра зычливый приятель Петраш Яковенко, Полковъникъ Наказный Полтавский рукою.

Адреса: Божію Милостію великаго государя, царя и великаго князя Алексея Михайловича, всея Росии самодержъца и многих государствъ государя и обладателя, Его Царского Величества въ город Каменый воеводѣ каменовскому Феодору Юревичу Арсениеву сия грамотка отдат.

Архив Мін. Юстиції, Білгородський ст., ст. 323, с. 211. Оригінал писаний одною рукою, в части знищений. Печатка, див. ч. 4.

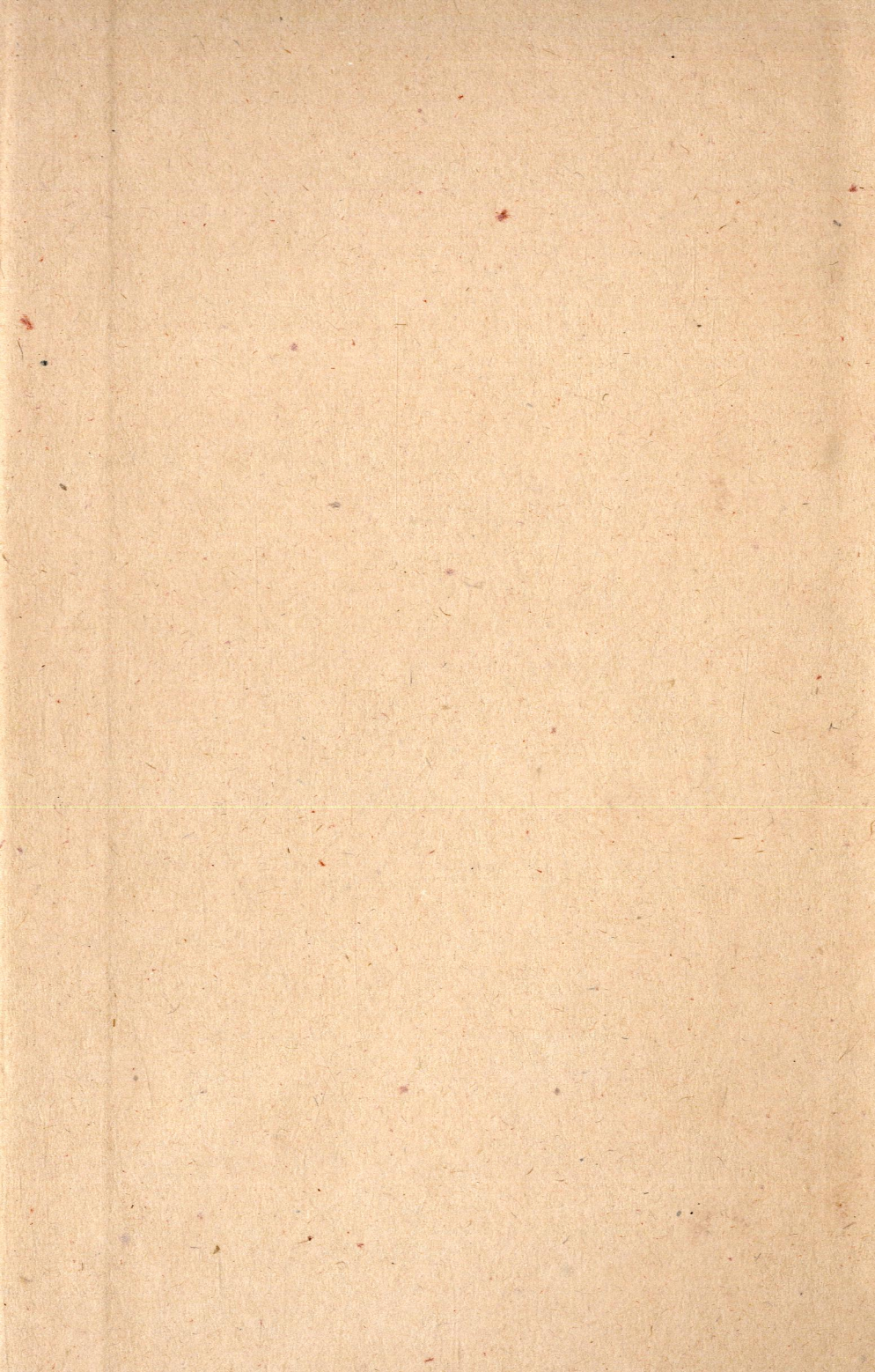
3003

0.33k.

181

191 30034